

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTSTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Kisfiam – szólította meg fiát édesapja –, közeledik 15. születésnapod. Gondolkodtunk édesanyáddal azon, hogy mivel szerezhetnénk neked ebből az alkalomból örömet. Mit szólnál hozzá, ha meghívnanék barátaidat egy születésnapi partira? Erre még igazán nem gondoltam – válaszolt a fiú –, meg aztán az igazat megvallva én az osztálytársaimmal jó viszonyban vagyok, de barátomnak egyiket se nevezném. Igaz, volt már olyan, hogy valamelyik meghívott magához, el is mentem, ezen az alapon illenék is visszahívnom őt, de hogy a kérdésedre válaszoljak, ez nem sok örömet jelentene nekem. Rendes gyerekek, az osztályban jól megvagyunk, néha beszélgetünk is egy kicsit, de ez nem nevezhető barátságnak. Egyszerre mindenkivel úgysem lehetne beszélgetni, azt meg nem tudom, hogy ők hogyan éreznék igazán jól magukat. Mondd, próbáltok ti az iskolában barátkozni is – kérdezte a fiú édesanyja –, vagy inkább csak az internet közvetítésével, vagy a mobil telefonon érintkeztek?

Az ember nem egyszerűen egy a világmindenségben fellelhető milliányi dolog között, lényegét nem lehet megérteni sem materialista alapon, sem úgy, ha csupán a közösség egy elemének tekintjük. Szt. Ágoston hangsúlyozza, hogy az ember nemcsak önállóan gondolkodó lény, hanem szeretni, dönteni és cselekedni képes *személy*. Minden emberben előbb-utóbb felmerül a kérdés: ki vagyok én, és miért vagyok? Van-e értelme, célja az életemnek, és számon kéri-e valaha is valaki, hogy mit tettem, hogyan éltem, mire használtam döntési és cselekvési képességemet? „A keresztény lét kezdetén nem egy etikai döntés vagy egy nagy eszme áll, hanem a találkozás egy eseménnyel, egy Személlyel, aki életünknek új horizontot és ezáltal meghatározott irányt ad.” (Deus Caritas est 1.)

„Csakis az Isten szeretetével való, boldog barátságba átalakuló találkozásnak – vagy újra találkozásnak – köszönhetően szabadulunk meg lelkiismeretünk elszigeteltségétől és az önmagunkra irányulástól. Akkor válunk teljesen emberivé, amikor többek leszünk a pusztán emberinél; amikor megengedjük Istennek, hogy önmagunkon túlra vezessen bennünket, hogy ezáltal elérjük legigazibb valónkat.” (EG 8.) Jézus barátainak mondta tanítványait, akiket a Vele való találkozás vezetett önmagukon túlra, tett emberhalászokká: „Többé nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek.” (Jn 15,15)

Idézzetek fel egy olyan találkozástokat, amelyből barátság lett! Milyen jelekből következtettek arra, hogy az, akivel találkoztatok őszintén a javokat akarja, vagy csak egy udvarias gesztus a kedvessége, netán a saját hasznát keresi?

Az ember életében számtalan másik emberrel kerül kapcsolatba. Ezeknek a kapcsolatoknak egy része futó kapcsolat, másnapra el is felejtjük, kivel találkoztunk. Osztálytársainkkal, munkatársainkkal, ügyeink hivatali intézőivel kapcsolatban kell lennünk, ha tetszik, ha nem. Ilyenkor mindkét fél érdeke az, hogy a kapcsolat korrekt legyen, sikerüljön az adott feladatot gyorsan megoldani. Rokonságát se maga választja meg senki, a rokonokkal való jó kapcsolat segít a mindennapokat kellemessé tenni. A barátság kialakulásához azonban több kell.

A barátság szabad elhatározással megvalósított személyes kapcsolat. Alapja a kölcsönös rokonszenv és az arra épülő értékelő szeretet, amely legtöbbször a nézetek és az értékek azonosságában is megnyilvánul. Sokszor elég egy kedves szó, egy barátságos gesztus ahhoz, hogy az egyik ember felfigyeljen a másikra. Kettejük érzékenységén múlik, hogy – esetleg akaratlanul – az adott jelzéseket értik-e, fogadják-e, hogy jóindulatot, vagy tisztességtelen szándékot vélnek-e felfedezni. A keresztény ember az evangélium örömeiben él, ha ezt az örömet sugározza, könnyen kiválthatja mások rokonszenvét. Az olyan kapcsolatból, amelyben mindkét fél csak a saját hasznát keresi, ritkán alakul ki barátság.

„A keresztény eszmény mindig arra hív, hogy győzzük le a mai világ sugallta gyanakvást, az állandó bizalmatlanságot, a megtámadástól való félelmet, a védekező magatartást. Sokan próbálnak mások elől a kényelmes magánszférába vagy a bizalmas barátok szűk körébe menekülni, és lemondanak az evangélium társas természetének realizmusáról. Mert ahogyan egyesek szívesen vennének egy test és kereszt nélküli, tisztán spirituális Krisztust, a személyek közötti kapcsolatokat is csak kifinomult készülékek, képernyők és rendszerek által keresik, melyeket tetszésük szerint ki- és bekapcsolhatnak. Eközben az evangélium mindig arra hív, hogy vállaljuk a másik arcával, minket megszólító fizikai jelenlétével, fájdalmával és kéréseivel, ragadós örömeivel való találkozás kockázatát, szüntelen testi közelségben. Az Isten testté lett Fiába vetett igazi hit elválaszthatatlan az önátadástól, a közösséghez tartozástól, a szolgálattól, a mások testével való kiengesztelődéstől. Isten Fia a maga megtestesülésében a gyöngédség forradalmára hívott meg minket.” (EG 88)

Vannak emberek, akik bárhova kerülnek, hamar barátokra találnak, és barátságaik gyakran életre szólóak. Mi lehet a titkuk? A jó barát jelentősen hozzájárulhat a fiatalok személyiségének fejlődéséhez. Hogyan tudjátok segíteni gyerekeiteket barátaik megválogatásában?

„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért.” (Jn 13,15) A barátság legmagasabb foka a jegyesség, amikor egy férfi és egy nő barátsága, egymás iránti szeretete odáig fejlődött, hogy egész életüket a másiknak akarják ajándékozni. Isten önmagukon túlra vezette őket, hogy elérjék legigazibb valójukat. „Az egymás melletti jóban-rosszban való kitartás, a hűség és a termékeny szeretet megfelel az emberi szív legmélyebb vágyának. Forduljunk mindenekelőtt a fiatalokhoz, őrájuk épül a jövő: ne engedjük, hogy az ideiglenesség káros mentalitása befolyásolja őket, buzdítsuk őket, hogy a forradalmárok bátorságával törekedjenek az erős, tartós szeretetre, ússzanak az árral szembe, csak ezt tehetik. Hozzáteszem: nem eshetünk abba a csapdába, melyben ideológiai fogalmak foglyaivá válunk. A család antropológiai tény, következképpen szociális, kulturális, jogi valóság. Nem lehet olyan ideológiai fogalmak alapján meghatározni, amelyek a történelem egy adott pillanatában érvényesek, aztán értelmüket veszítik. Nem lehet konzervatív, vagy haladó családról beszélni: a család az család! Senki se hagyja, hogy a családról egyik, vagy másik ideológiai kritérium alapján rendelkezzenek. Ehhez elegendően ‚erős‘ a család”. (Ferenc pápa üzenete A férfi és a nő komplementaritása c. konferenciához. Vatikán, 2014, nov. 17.)

A férfi és nő közötti őszinte barátság akkor is értékes, személyiségüket gazdagító, ha nem fejlődik jegyességgé, majd házassággá. Mi segít fiaitok és lányaitok barátságait helyes mederbe terelni úgy, hogy ők hálásak legyenek ezért?

Azt mondd, hogy osztálytársaiddal jó viszonyban vagy – kapcsolódott be a társalgásba a fiú édesanyja –, beszélgetsz velük. Vajon ők is úgy gondolják, hogy „jó viszonyban” vannak veled? Nem érzel-e olyat, hogy valaki szívesen „beszélgetne” veled többet, jól esnék neki megosztani veled valamilyen gondját? Benned sohasem merült fel, hogy felajánljad segítségedet valamelyik nehézségekkel küszködő társadnak? Ilyen komoly beszélgetésekre az iskola nem alkalmas – válaszolt a fiú. Mi legfeljebb a tanárokat, meg az unalmas órákat szidjuk, vannak, akik a sportról, futballról, úszásról beszélnek, ez engem nem érdekel. Ha meg a lányokról esik szó, akkor én inkább visszahúzódok. Mit gondolsz – vette át a szót az édesapa –, mi lenne jobb: ha csak azt az egy-két osztálytársadat hívnánk meg a születésnapodra, akiket a legközelebb érzel magadhoz, vagy ha meghívnánk az egész osztályt? Mi segítene inkább a jó kapcsolathoz: egy intímabb, szűk körű találkozás, vagy egy sok résztvevős kerti parti? A kertünk nagy, sokan elférnek, sütünk egy nagy adag pogácsát, a kert ontja a gyümölcsöt, ti meg játszhattok mindenféle társasjátékot, de vannak csendes zugaink is, ahol sok mindenről lehetne beszélgetni. Még az is lehetséges, hogy adódik egy emlékezetes találkozás.

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegység elnöke